

Необхідно звернути увагу на те, що порушення норм права тягне за собою юридичну відповідальність, тобто негативні наслідки особистого, майнового, організаційного характеру, що у певному порядку реалізується державним апаратом.

За допомогою норм моралі держава утверджує її передові норми, які, в свою чергу, зміцнюють моральний вплив права, і тим самим відбувається удосконалення як норм моралі, так і норм права, ось чому, мораль є опорою права.

Взаємодія моралі та права виявляється й в тому, що без звернень до досліджень моральних понять не можливо визначити реальне значення, силу термінів, які закріплені у праві, із оцінкою яких пов'язані юридичні наслідки.

Мораль і право є невід'ємною, досить важливою складовою нашого суспільства і відіграють визначну роль у регулюванні суспільних відносин.

Одержано 21.04.2017

**НАУКОВИЙ ГУРТОК
КАФЕДРИ УКРАЇНОЗНАВСТВА
ФАКУЛЬТЕТУ № 2**

УДК 821.161.2

Владислав Олегович Камінський,

курсант 3 курсу факультету № 1 ХНУВС

Науковий керівник: доктор філол. наук, професор Чорний І. В.

**ХУДОЖНІ ОСОБЛИВОСТІ ОПОВІДАННЯ В. ІВЧЕНКА
«ЦІСАРСЬКИЙ ПЕС, АБО НАДЗВИЧАЙНА МІСІЯ
У СУЗДАЛІ»**

Творчість сучасного українського письменника Владислава Івченка належить до так званої мідл-літератури, яка знаходиться між літературою елітарною та масовою літературою і спрямована не лише на розваги. Книги В. Івченка адресовано, насамперед, людям освіченим, проте автор підкоряє власне естетичні функції комунікативним, роблячи акцент на сюжетних перипетіях, дотепності й вигадці, свідомо відмовляючись від стилістичної витонченості мови художньої літератури.

Серед творів В. Івченка значне місце належить детективам, зокрема детективам історичним, або ретродетективам. Це, насамперед, багатотомна серія про пригоди «найкращого сищика» спочатку імперії, потім республіки Івана Карповича Підпригори. Зараз до циклу входить п'ять томів, які складають різноманітні за обсягом та жанровою специфікою повісті й оповідання,

поєднані наскрізним героєм. Хронологічно пригоди Івана Карповича охоплюють час від кінця XIX століття до 20-х років XX століття.

Оповідання «Цісарський пес, або Надзвичайна місія у Суздалі» входить до книги «Найкращий сищик та падіння імперії», яка завершує розповідь про діяльність героя під час першої світової війни й описує події кінця 1916 – початку 1917 років. Жанрову специфіку твору визначити складно, оскільки, з одного боку, це спроба зобразити викривлену реальність, з іншого, перед нами зразок так званого шпигунського детективу, або ж літератури «плаща та кинджалу».

Про те, що реальність саме викривлена, читач починає здогадуватись ледь не від початку оповідання. На це вказує вже стиль оповіді, який імітує стиль «оригінальних» творів Івана Карповича, проте дещо різниться з ними як в термінологічному плані, так і у показі автора й авторської позиції. Головним чином дивує не притаманна Підпригорі відкритість у сповіданні свого українства та висловленні симпатій до «мазепинців» й презирства до великоросів. Герой надто швидко, щоб цьому йняти віри, переймається ідеями єднання західних та східних українців, які виголошують представники українських січових стрільців, і погоджується перейти на службу австрійському цісареві, зрадивши російського імператора. Така поведінка не властива завжди поміркованому й виваженому герою. Лише у наступному оповіданні книги ми дізнаємося, що усе, описане в творі, є вигадкою австрійської пропаганди.

У творі певною мірою можна углядіти інтертекстуальні посилання на роман Ярослава Гашека «Пригоди бравого вояка Швейка». Зокрема сам Іван Карпович почасти асоціюється з Швейком з огляду на іронічні панегірики, які він виголошує на честь австрійського цісаря, та неабиякі успіхи героя на любовному фронті. Проте нищівного гумору та сарказму, який прослідковується у цьому плані в героя Гашека, у оповіданні Івченка немає.

Одночасно оповідання явно пародіює штампи шпигунської літератури, зокрема творів англійського письменника Яна Флемінга про пригоди знаменитого агента «007» Джеймса Бонда. Тут і надзвичайно складне завдання, й небезпечний злодій-маніак, й присутність поряд з головним героєм чарівної героїні, також навченої багатьом премудростям шпигунської справи. Драматизм любовної історії, добре присмаченої постільними сценами, також є звичайним для творів цього напрямку. Сам Іван Карпович у ролі шпигуна виглядає досить природно, оскільки й раніше йому доводилося виконувати деякі делікатні місії, які знаходилися на межі кримінального розслідування та шпигування. Образ же його напарниці виписано у традиціях коміксів про супергероїв.

Є в оповіданні й жанрові ознаки ретродетективу. Це, насамперед, відтворення місцевого колориту. Автор намагається бути точним в описі історичних реалій, місцевості, етнографії й побуту. Хоча деякі деталі подаються через призму викривленої реальності. Наприклад, дещо ідеалізовано становище українства під гнітом Австро-Угорської імперії. Елементи шаржу знаходимо у відтворених Івченком постатях діячів російської історії – старця Григорія Распутіна,

архієпископа Пітирима. Вони начебто зійшли з агітаційних листівок чи анти-урядових прокламацій. Їхні вади гіперболізовано, чеснот або якихось-то позитивних рис немає взагалі. Це типові хижакі, істоти, які втратили будь-які людські ознаки.

Одночасно ідеалізується образ очільника греко-католицької церкви митрополита Андрея Шептицького. Його постать змальована у дусі житій, які прославляють мучеників за віру. Святитель стійко переносить тягар полону, знущання гонителів, відмовляється йти на будь-які угоди з ворогами церкви, клопочеться про долю одновірців. Він залишається порядним і чесним до кінця. Митрополит Шептицький у оповіданні Івченка асоціюється із Ісусом Христом, його хресними стражданнями. Наприкінці оповіді він мало не стає уособленням «вивернутої» євхаристії, коли вороги планують зварити його живцем а потім з'їсти. Зрозуміло, що це також один з прийомів контрпропаганди, певний штамп, пов'язаний із прислужником сатани Распутіним. Поєднання в одному сюжеті цих двох історичних постатей є цікавим прийомом, який розкриває сутність двох шляхів служіння Богіві.

Одержано 21.04.2017

УДК 94(477)

Олексій Георгійович Барбашов,

курсант 1 курсу факультету № 4 ХНУВС

Науковий керівник: канд. іст. наук, доцент Іванов С. Ю.

ЖІНКИ У ДРУГІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ: ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД

Феномен участі жінок у війні дуже складний, особливо за рахунок специфіки жіночої психології, яка впливала на сприйняття фронтової дійсності. Якщо чоловіків війна захоплювала як дію, то жінки ставилися до неї інакше за рахунок своєї жіночої психології. З іншого боку феномен полягає у тому, що жінка на відміну від чоловіка має тонку організацію. В силу цих обставин протиприродним здається словосполучення жінка-солдат.

Впродовж Другої світової війни в Радянській армії несли службу 800 тисяч жінок, з яких 150 тисяч отримали бойові ордени та медалі. Зокрема, видатна льотчиця молодший лейтенант Литвяк Лідія Володимирівна посмертно була нагороджена званням Героя Радянського Союзу. Ім'я Лідії Володимирівни назавжди записано до книги рекордів Гіннеса, як видатної льотчиці, котра отримала найбільшу кількість перемог під час повітряних боїв.

Загалом, варто відзначити, що протягом Другої світової війни значна кількість жінок отримали звання Героїв Радянського Союзу. Так наприклад, за форсування Дніпра на південь від с. Пекарі Канівського району Черкаської області однією із перших звання Героя здобула санінструктор 667-го стрілецького полку 218-ї стрілецької дивізії старший сержант медичної служби